

פרפרי קריית שאול

אבי אליאס: **היי בובי**, הוצאת כרמל עמדה, סדרת 'רגש' 2010, 62 עמ'

באחד משירי **היי בובי** מתאר אבי אליאס פרפר המתעופף בקריית שאול. הפרפר פוטוגני מאוד. הוא מפרטט עם פרח צהוב ה"יודע לבלוע את אהבתו בגבעול".

בספר אחר יכול תיאור יפה כזה להישמע ארוטי ולשמש השראה למצלמה מ"נשיונאל ג'אוגרפיק". **מדי בובי** זהו פוטו נפש מאלבום אבל.

מדובר בארבעה שערי שירה שכתב אבי אליאס לזכרה של אביה (שכונתה בובי).

למען הדיוק: הספר מתחיל כבר בצירוף העטיפה של דייוויד גרייבס. גרייבס לכד באהבה בעיקר את העיניים הנפרשות ברשת דייגים סמויה על פני האשה, שהמשרור יתאר את מחלתה - מהגילוי ועד הכיטוי הפיזי.

קטלוג הרגשות מכיל גם אופטימיות (למשל,



בשורה נפלאה: "החיוך הזה הוא כמו תפר של סולית נעליים / עשוי מדבק של חלומות", וגם כמובן את טפטוף החול בשעון המתמעט. הזיכרון הוא "קפיצי". האולר לא מאוית במילה "אולר" אבל הוא חותך באוויר.

זהו ספר המנוגן על צ'לו. הצ'לו לא צריך תזמורת. הדילוג משער האשפות לשער החיים, שער המוות ושער הרחמים,

הוא רקוויאם למיתריו של אותו כלי. אבי אליאס מנפץ את המסגרת השחורה שצריכה להקיף את התמונה. הוא לא מנתק את אינפוזיית התקווה. הוא רוצה שנפקח עיניים ונחפש פרחים כמו אותו פרפר, גם אם גדר המשתלה נוגעת בגדר בית הקברות.

ואם צריך עוד ארבע שורות שיוכיחו כמה נוגע לנשמה הספר הזה, הרי

הן מהשיר 'סדר בבלגן':

"אני מקפלת כביסה עדינה

מסדרת מצרכים במקרר.

וחושבת ברמזים קטנים

על ממחטות הבכי שתלויות על החבל בגג." ❖

יעקב זנדמן

פרסום ראשון

שובו של הבן

צֵל הַשָּׁנִים נוֹשֵׁר
בֵּין שְׂרָשִׁים שֶׁל מַעֲלָה
לְאֵלֹ שְׁלֵמָה,
כָּל קֶמֶט בְּקִלְפֶת פְּנִיָּה
מִלֶּטֶף שָׁנָה, יוֹנֵק
מִפֵּי הָאֲדָמָה
זֹאת חֲכֵמַת הַשְׁוֹתֵק
שְׂאִינוּ נִמְלֵט וְאִינוּ רוֹדֵף.
רָאשֵׁי נֶשָׂא, שׂוֹאֵל,
תָּן לִי, אָבָא,
לְשִׁבְתָּ עַל כַּתְפֵּיךָ
אֲנִי כִכָּר לֹא פוֹחֵד

להודאב? / להיות ממש זאב רעב? / הרי אתה מבני-הצאן פוחד, פועה, רועד?..."

זוהי שירה שבה החיים ממש מתדפקים על דלת השיר. הנה, למשל, השיר 'לחם':

בשובי הביתה
וכיכר הלחם בידי
רק רגע זה חי וקיים
דבר אינו מפחיד בדרך
אין עוד דאבות
בימים של עיניים רעבות
כאשר אני מחבקת את הלחם
בחיבוק כל-עולמי
ידי הזוכרת תשיר
לרעב
ולחיים (תרגם שלום לוריא)

הלחם הוא מטאפורה, הוא גם מכונת זמן לימים שבהם אפשר היה לנגוס את המילה "רעב". אבל גם עכשיו כשהמילה הזאת, תודה לאל, נמחקה מהמילון הפרטי, היא עדיין מרחפת בחלל החיים, ורבקה בסמן בן-חיים יודעת שלעולם תהיה משוררת עם "עיניים רעבות". מהרעב הזה נולד **על מיתר הגשם**, והגשם הזה הוא משורה לשורה גשם ברכה. ❖

רוני סומק

לדבר עברית. / השנים / העוברות וחולפות / שודדות / משתי השפות / את הד צעדיהן" (תרגם יהודה גור-אריה).

זוהי הצהרת כוונות. קו הגבול בין השפות מטשטש את "הד צעדיהן". הבחירה בקו גבול אינה התפשרות, היא רצון לראות מה קורה למילים מפולפלות במהלך הגיור. בשיר אחר היא אומרת: "קח את מילותי בידיש / וטע אותן בערוגה אחרת. / האם עוד יעלה מהן ניצן, / יעלה כנשימה מנשימותי? / לו רק תישאר / גם בעברית / שמחתי הדומעת / כמו בשירתי היידית" (תרגם רוני גרינוולד).

לא קראתי את השירים בידיש אבל אין ספק שהניצן פורח בעברית והאוקסימורון "שמחתי הדומעת" עובד שעות נוספות במבחר הזה. מדובר בשירה המרהטת ליריות מקסימה ("ללא מילים / הראתה לי ציפור / את מלוא הקרבה בינינו, / היא חיפשה מסתור / מהסערה / גם אני...") גם במקומות ששכחו מזמן לרדת אותה תחושה. זוהי שירה שבה המחוות של המשוררת למשוררים אחרים הן מהיפים שיש.

הנה שלוש השורות הראשונות מ'עם קריאת שיריו של משה-לייב הלפרן': "רוצה אתה



שרת האופטימיות בממלכת השירה

רבקה בסמן בן-חיים: **על מיתר הגשם**, הוצאת קשב 2010, 108 עמ'

בדיוקן המשוררת המוצג בפתח **על מיתר הגשם** בולטות העיניים. מולה בן-חיים, הצייר, פקח אותן לגמרי ושתל בהן סקרנות אין קץ. סביב העיניים הוא צייר מצח מואר, גבות משתאות ופה שעוד מעט יגיד את דברו. ואכן, אין חלון ראווה מתאים יותר מהדיוקן הכל כך יפה הזה לשירים שיבואו עוד מעט.

רבקה בסמן בן-חיים היא שרת האופטימיות בממלכת השירה. זוהי אופטימיות של מי שראתה הכל ובחרה גם בחיים וגם בשורות הקצרות והמנוקדות לצייר את הג'ונגל בירוק עז. היא לא מקהה את שיני חיות הטרף, אבל בוחרת להראות גם את רוך פרוותם. היא כותבת בידיש ומכירה היטב את העברית. הטנגו בין השפות מוצג בכמה שירים. "בדממה הלילית / אני דוברת יידיש / ממעמקים, / לאור היום קל יותר /